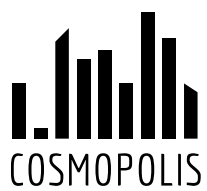

REBECCA RAISIN

KNIHKUPECTVÍ V BENÁTKÁCH

REBECCA RAISIN

KNIHKUPECTVÍ V BENÁTKÁCH

Přeložila Michaela Melišíková

Originally published in the English language by HarperCollins Publishers Ltd.
under the title THE LITTLE VENICE BOOKSHOP © Rebecca Raisin 2023

Translation © Grada Publishing, a. s., 2025,
translated under licence from HarperCollins Publishers Ltd.

Rebecca Raisin asserts the moral right to be acknowledged as the author of this work.

Cover design by Anna Sikorska at HQ
Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2025
Translation © Michaela Melišíková, 2025

ISBN 978-80-271-5535-4

Tahle je pro tebe, Jules Percivalová.
Máme ohromné štěstí,
že v našich životech září tvoje jasné světlo.
Ať to tak zůstane.

PROLOG

PŘED DESETI LETY

V dálce se pod širým nebem, tak rozlehlým, že jsme na celém světě snad úplně samy, chmurně tyčí skalnaté hory kraje Missoula. Na sametové trávě se opřu o lokty a moje máma jako dokonalá hipisačka zaplétá sedmikrásky do věnečku.

„Je načase, aby ses osvobodila, holčičko.“

Vždycky to ví.

„Jak...?“

Máma se na mě pomalu usměje. „Myslíš, že matka nepozná, když má její dítě chuť někam vypadnout? Toulavé nohy můžou být prokletím stejně jako lékem. Ale já tě musím nechat jít – i když to bude těžké. Očekávám nicméně, že mi budeš každý týden volat.“

„*Minimálně* každý týden, mami.“

Chvilí mlčí a pohrává si se sedmikráskami. Když se pak na mě podívá, úsměv se jí vytratí z tváře. „Luno, chci, abys mi něco slíbila... Že před těžkostmi *nikdy* nebudeš utíkat. Problémům se vždy postav čelem, ano? Útěkem se totiž nikdy nic nevyřeší.“

„Dobře, mami... slibuju.“ Tohle se mojí mámě nepodobá, mluvit tak vážně. Je to tím, že je můj odchod nevyhnutelný a ona se s ním vnitřně smíruje? Bojí se, že se na cestách ocitnu úplně sama? Snažila jsem se tady usadit, ovšem vzrušení z toho, že jsem *na jednom místě*, už pominulo. Mám to holt v sobě, tu neustálou potřebu se toulat a něco hledat. Zůstat na místě je jako stisknout pauzu. „Ale...“

„Žádné ale. Jestli jsem tě něco naučila, tak to, že musíš následovat svoje srdce. Tam venku je velký svět, který je třeba prozkoumat. Až přijde tma, najdeš světlo.“

Tma? Má na mysli naši nedávnou přerušenu cestu do Benátek? Vrátily jsme se do Missouly ve spěchu, náš výlet bez vysvětlení skončil. Máma byla taková jiná, mlčenlivá. Chovala se uzavřeněji, krotila své emoce, jako by se bála, že se prozradí nějaké její tajemství. Nerozuměla jsem tomu a pořád nerozumím. Kdykoli na to zavedu řeč, zamluví to. Máma je prostě taková. V jednu chvíli otevřená, v druhou uzavřená. Každopádně mě k zbláznění miluje a vždycky je na mé straně – jako lvice chránící své mládě.

„Já jen, že jsme vždycky cestovaly spolu,“ podotknu. „Jaká bez tebe budu?“ Od mého dětství jsme se potulovaly po světě, dokud mi máma před pár měsíci v Benátkách neoznámila, že se usadí v Missoule. Už napořád. Bude jí toulání chybět? Fakt, že se probudí pod jiným kouskem nebe? Bude se jí po mně stýskat? Třiadvacet let, tak dlouho se s tímhle světem pereme společně.

„Budeš *sama sebou*, Luno. Světácká, chytrá, silná, nezávislá žena, která ví, co od života chce, a nosí svoje srdce na dlani. Možná se ocitneš za oceánem, ale naše srdce a duše spojuje neviditelná nit, takže nás žádná vzdálenost nikdy nerozdělí.“

Máma ví, že tu jen zabírám čas, že chci utéct, ale nenašla jsem

odvahu jí to přiznat. „Bez tebe to bude tak zvláštní.“ Dokážu si užít vzrušení z nového místa, když tam budu sama?

„Ze začátku to možná zvláštní bude, ale ty potkáš další tuláky a už se zpátky neohlídneš.“

„Jako ty.“

„Stejně jako já, holčičko. Jako *my*.“ Nasadí mi věneček ze sedmi-krásek na hlavu jako korunu. Znovu se podívám k horám. Stojí tu už tisíciletí a budou tu, až se vrátím. Stejně jako tu bude máma. Je čas vyletět z hnízda.

KAPITOLA 1

O DESET LET POZDĚJI

Na ostrově Koh Phangan se měsíc v úplňku noří k obzoru, kde se nebe střetává s mořem. Brzy nastane nautický soumrak. Třpytivé hvězdy září v hluboké tmě a pomáhají starým thajským námořníkům najít cestu domů.

Obvykle tenhle čas před úsvitem miluju. Můžu pozorovat, jak se černá deka nad námi rozpouští do fialových a růžových odstínů, připomínajících tahy štětce na akvarelové malbě. Čas se zpomaluje, jako by se země zhluboka nadechovala a obnovovala se pro nadcházející den, nový východ slunce, nový začátek.

Je však těžké vstřebat krásu toho snového nebe, když je kolem tolik hluku a lidí. Tlak těl: jedna rytmická masa. Dokonce i písek vibruje v rytmu hudby. Vlny valící se na břeh se také chvějí do rytmu. Co jsem ale čekala? Řadu mírných jogínů cvičících pozici lotosového sedu?

Pláž Hat Rin je plná svítících a ve tmě pomalovaných bohémů, kteří tančí, jako by se nikdo nedíval. Atmosféra je elektrizující, že by

ten úplněk všechny zhypnotizoval? Vyzařuje z nich energie, zřejmě mají plně dobité baterky. Pařmeni proskakují skrz hořící lana. Lidé na vratkých nohou přenášejí po břehu soudky s pivem.

Zvuk hudby protínají prudké výbuchy smíchu, zatímco já hledám mezi všemi těmi lidmi svou kamarádku Gigi, kterou jsem před hodinou ztratila v davu.

Po několika minutách přicházím na vzdálený konec pláže. Připomíná to tam cosi z úplně jiného světa. Pryč jsou flamendři, co se do rytmu transové hudby pohybují jako jedno tělo. Tady se do atmosféry líně vznáší Bob Marley spolu se sladkou zemitou vůní kouře z táboráku a ručně ubalených cigaret. Hojně se tu vyskytují dredy a všichni jsou oblečení do něčeho neonově batikovaného. Pomalované tváře se v té temnotě třpytí. Veselící se lidé se shlukují ve skupinkách, hrají na různé nástroje nebo si vzájemně oduševněle hledí do očí. Někteří klábosí ve snaze dát tenhle svět do pořádku. *Vegetariánství je jediná cesta, človče. Jediný způsob, jak celou tuhle planetu zachránit.* A jemné vyvrácení argumentu: *Ne, veganství, človče. To je jediná cesta!*

Zahlédnu Gigi, jak sedí v kruhu, brnká na ukulele a jen napůl poslouchá přednášku nějakého Brita o ženských právech. Znovu se podívám na oblohu. Všiml si někdo, že se měsíc vytratil z oblohy? Brzy bude svítat a vzduch už houstne vlhkostí.

„Tady je!“ Gigi upustí ukulele, vyskočí a vede mě stranou od skupiny. „Jestli uslyším ještě jednoho kluka, jak tvrdí, že je feministka, jen aby se mi dostal do kalhotek, tak začnu křičet. Viděla jsi toho chlápka a jeho tričko *Pryč s patriarchátem?* To jako myslí vážně?“

„Pojďme odsud. Je tu špatná atmosféra.“ Energie se nenápadně mění, jako by to bylo varování, že je třeba jít na kutě.

Gigi se ke mně otočí. „Jo, ta atmosféra fakt dobrá není. Vrátime se do bungalovu a ty mi můžeš vyprávět o tom, jak jsi vyrůstala v komunitě v thajské džungli.“

Už dlouho Gigi slibuju, že jí povím o svém dětství. Není to tak, že bych jí nedůvěřovala, spíš jde o to, že lidé často spojují takové komunity se sektami, a já se nerada obhajuju před těmi, kteří mě nedokážou vyslechnout. Nemůžu to ale odkládat donekonečna a vím, že Gigi není jako většina lidí.

„No tak, Luno, slíbilas mi to!“

„Dobře. Tak se mě pevně drž.“ Zaklesneme paže do sebe a plahočíme se po měkkém písku. „Ty komunity byly místem sounáležitosti.“ Chabě se snažím napodobit dokumentárního vypravěče, protože jsem tenhle příběh vyprávěla už tolikrát, že se mi vryl do paměti. „Neodsuzující, podporující prostředí, kde se ženy společně snažily vychovávat své děti tak, jak samy *chtěly*, a ne tak, jak jim bylo *nařízeno*.“

„Úplně to v duchu vidím.“ V jejím hlase je slyšet zádušný tón.

Vracím se k příběhům, které mi vyprávěla máma. „Začalo to v šedesátých letech, kdy ženu, která se stala svobodnou matkou, ve většině západních kultur považovali za hříšnici. Ale stejně důležité byly komunity i pro ženy, které se objevily později, jako byla moje matka.“

„Dokážeš si to vůbec představit?“ řekne Gigi. „Jako by ze všech věcí, které člověka trápí, byla na prvním místě neprovdaná matka. Šílené.“

„Přesně tak! Proč by mělo nemanželské dítě ovlivnit jejich životy? Mluvíme o době dávno před tím, než se to stalo i mojí mámě, ale ani pak, když jsem se narodila, neměly ještě ženy úplnou autonomii. A nemáme ji ani teď.“

Když si vzpomenu na tyto revolucionářky a na to, jak odvážně se postavily proti proudu, je mi z toho úzko.

Vzpomínky přicházejí rychle. „Máma to doma neměla lehké, a tak odešla, jakmile to šlo, a několik let cestovala sama, než narazila na thajskou komunitu. To už čekala mě.“

„Osud?“

„Vážně to tak vypadá, vid’? Byla to radost vyrůstat tam, obklopená tolika dalšími dětmi. Thajci nás vzali pod svá ochranná křídla, chápali, o co těm ženám vlastně šlo, na rozdíl od lidí ze Západu.“

Navzdory útlému věku si vzpomínám na ty pohledy, když jsme šly do města doplnit zásoby. Pohledy lidí ze Západu, kteří ke komunitám nepatřili. Vzpomínám si, jak se o mámě a jejích přátelích šušovalo, kamkoli jsme vešly. *Jak se tihle tuláci opovažují žít bez pravidel, bez morálního kompasu a chodit bosí!*

Tyhle matky žijící v harmonii se světem nechaly odsudek jen tak sklouznout po své opálené kůži. Měly jedna druhou. Byly jsme rodina. A jsme jí dodnes, i když jsme roztroušené po světě jako spousta pampeliškových semínek.

„Z Thajska jsme odjely asi v mých čtyřech nebo pěti letech a přestaly jsme se stěhovat, až když se máma před deseti lety usadila v Montaně. Pořád mi připadá neskutečné, že setrvala na jednom místě. Ale je šťastná, že žije na velkém pozemku s dalšími nadšenci, kteří hospodaří zcela soběstačně.“

Gigi ohromeně zavrtí hlavou. „Tvoje máma má totálně svobodného ducha. Nemůžu se dočkat, až ji jednou poznám. Už v devadesátých letech věděla, že se nebude řídit očekáváním společnosti, jak má vypadat život ženy. *Rozhodla se žít mimo hranice, najít to,*

na čem jí záleží. Určitě to nebylo snadné, ale stálo to za to. Ty ženy, které přišly před ní, jí vydláždily cestu.“

Věděla jsem, že to Gigi pochopí. Můj život začal tady, v Thajsku. V malé komunitě, kterou vedou ženy pro ženy. Říká se, že k výchově dítěte je potřeba celé vesnice, a tu jsem měla. Celou vesnici stejně smýšlejících žen, které se staraly jedna o druhou a o své potomky. Dokud je vlahý vánek nezavál vstříc dalšímu dobrodružství a s dětmi přivázanými na hrudi nenásledovaly své srdce a netoulaly se dál. Komunity už dávno zanikly. Ty krásné bosé ženy s dítětem u prsu už jsou jinde. Svou divokostí a smyslem pro dobrodružství předběhly svou dobu...

„Teď už máma bojuje jenom s rakovinou. Ale na to má svou lékárníčku a vyhrává. Každým dnem je o něco silnější.“ Před rokem mi oznámila svou diagnózu. Řekla mi, abych kvůli ní své cesty nezkracovala a nespěchala domů. Měla nemoc pod kontrolou. Máma je sice možná ta nejlepší léčitelka na světě, ale roli rozmazlované pacientky v lásce nemá. Jenže pro mě je vším, takže jsem domů pochopitelně pospíchala. Zůstala jsem tam několik týdnů a na vlastní oči viděla, že se jí dostává té nejlepší péče a prognóza vypadá dobře.

„Jsem tak ráda, že vyhrává, Luno. Svět Ruby *potřebuje* – o tom žádá.“

Gigi mou mámu zbožňuje, i když se zatím setkaly jen přes videohovor.

„To každopádně.“

Na chvíli se odmlčíme.

Gigi si při chůzi opře hlavu o mé rameno. „Mrzí mě, že ten úplňkový večírek byl takový propadák. Dnešní večer měl být jen o tobě! Měly jsme se obrátit na měsíční bohy a přinést oběť, v případě

potřeby lidskou, možná by stačil ten kluk v tričku *Pryč s patriarchátem*, abys dostala odpovědi, které hledáš.“

Gigi žertuje jen napůl. Na úplňkový večírek jsme přišly kvůli mojí minulosti. Gigi trvá na tom, že se stane něco magického, protože jsem dostala jméno Luna, což je óda na tohle místo. Měla jsem být otevřená jakémusi znamení, nějakému blikajícímu světlu, které mi ukáže cestu, poskytne mi nějaké odpovědi. Nebyla to ale úplně pohodová mírová párty, jakou jsem očekávala podle toho, jak mi ji kdysi líčila máma.

Možná jsou to jenom báchorky – o mojí mámě se toho traduje hodně –, ale vypráví se, že tu v roce 1990 slavila jednu kouzelnou noc. To bylo ještě předtím, než se z toho stala taková podívaná jako dnes. Tehdy to byl malý plážový mejdan, písčité pobřeží plné hippíků tančících za svitu měsíce.

Představuju si svou tehdejší mámu s dlouhými špinavě blond vlasy, v bikinách a džínových kraťasech, jak se pohupuje do rytmu hudby. Ten večer se prý zamilovala do kluka, který měl lyrický hlas a smysl-ný úsměv. Když se druhý den za svítání probudila, byl pryč a ona si myslela, že se jí to celé jen zdálo. Až o pár měsíců později zjistila, že je se mnou těhotná. Její úplňkové dítě, Luna.

Vždycky jsem se zajímala o muže, který mě zplodil. Víím, že jsem mu fyzicky podobná: tmavé vlasy a oči, olivová pleť. Způsob, jakým máma popisovala mé narození, byl tak kouzelný, že jsem vyrostla v přesvědčení, že jsem darem z vesmíru, seslaným, když to nejvíc potřebovala.

Kromě toho jsem si vždycky říkala, že otce *nepotřebuju*. Měla jsem všechny mámy, které si dítě může přát – ale pravdou je, že jsem si odjakživa připadala jako skládačka, v níž jeden dílek chybí.

Přepadne mě vlna stesku po domově. To neviditelné pouto, která spojuje matku s dcerou, se v tomhle velkém světě může přetrhnout. Od té uspěchané návštěvy doma jsem ji neviděla, i když si alespoň jednou týdně telefonujeme a téměř každý den si posíláme vtipné fotky s kočkami a obrázky západu slunce.

Je to znamení. Musím chvíli setrvat v jejím malém, plně soběstačném domku, v pohodové bohémské enklávě, která vyhovuje její umělecké povaze. Taková novodobá komunita. Velký pozemek plný jejích přátel, kteří žijí pokojně a v míru. Já však vím, že by jí vadilo, kdybych nad ní jen tak postávala. Zlobila by se, že jsem kvůli ní zkrátila svoje toulky po Thajsku. Někdy se ale zkrátka musíte řídit instinktem. A ten můj mi říká, že je čas na návrat.

Opustit tak brzy Thajsko bude milé i nemilé zároveň – místo, kde se můj život započal. Tropický ráj, kde jedinou jistotu představuje východ a západ slunce. Návrat sem byl asi nevyhnutelný. A pravděpodobně v tom budu pokračovat i v budoucnu. Stále mám tolik nezodpovězených otázek.

S mámou jsme si sice blízké, ale ona je někdy jako trezor. Proč jsme z téhle komunity odešly? Romantická část mého já se ptá, jestli tu nezůstala tak dlouho, jak jen mohla, v naději, že se muž, který z ní udělal matku, vrátí. Na toto téma mi toho nikdy moc neřekla.

Postupem času se moje představivost rozbujela. Poznala bych svého otce, kdybych na něj narazila? Máme stejný úsměv, stejné manýry?

Rozum mi říká, že tu není. Ví, že se na ulici nepotkám s mužem, jehož vzájemné podoby bych si všimla. Jednalo se o nějakého turistu – šance je menší než malá –, ale co když mámu hledal i on?

Na nesplnitelná přání jsem vážně expert.

Proto se toulám. Hledám tu nepolapitelnou utopii. Hledám odpovědi, které nikdy nenajdu. Hledám batůžkáře z doby před více než třiatřiceti lety, který zůstává bezejmenný. Bez tváře. Máma říká, že to tak mělo být. Božské zrození.

A tak bloudím a snažím se najít své místo ve světě. Proto se držím rušných měst. Můžu splynout s davem. Ukrýt se mezi tolika tvářemi, zatímco hledám tu svou.

V půlce dopoledne jsme s Gigi opět vzhůru a vyrážíme na pláž, abychom se z letargie po úplňkové párty opálili do bronzova. Do tašky si hodím pár knížek, tubu opalovacího krému a sarongy.

Netrvá dlouho a Gigi zaujme polohu: ruce za hlavou, ústa otevřená. Usne jako špalek. Zatímco vedle mě tiše pochrupuje, já se rozhlížím po lidech kolem sebe a listuju stránkami epického milostného příběhu. Romány mi dávají život. Kdo by neměl rád lásku? Chci svou vlastní pohádku.

Je ale těžké setrvat v dlouhodobém vztahu, když žiju tak, jak žiju. Zatím se mi v tomhle ohledu nedaří. Možná jsem příliš divoká, příliš přelétavá. Věřím však na spřízněné duše. Je to napsané ve hvězdách, v tarotu i v numerologii. Někdy cítím větší příval naděje. Zatímco čekám na toho pravého, s potěšením si čtu mdlé fiktivní zápletky. Miliardáři. Chytráci. Drsníci. Muži ze sociálně znevýhodněného prostředí. Těm všem jsem v knihách propadla.

Ponořím se znovu do románu a doufám, že moje hrdinka dá své první lásce po tolika letech druhou šanci. Milenci se museli vyrovnat s vypuknutím války, ztrátou kontaktu, jejím manželstvím, jeho dětmi. Tento osudem zkoušený pár si zaslouží svou šanci na lásku.

Konečně se Gigi zavrtí a posadí se. „Slaný vzduch dělá s mým nevyspalým mozkiem divy.“

Povytáhnu obočí. „Jo, a taky ten dvouhodinový šlofik, který sis právě dopřála.“

Podívá se na hodinky. „Páni, *dvě hodiny*?“ Gigi si sundá sarong, který jsem přes ni přehodila, aby ji chránil před ostrým sluncem. „Díky, Luno. Už bych byla úplně uvařená.“

Zakřením se, samotné se mi to stalo už mnohokrát. Gigi dokáže usnout kdekoli, bez jakéhokoli výraznějšího varování. Dokonce už usnula i uprostřed věty. Jsem si jistá, že je to nějaká forma narkolepsie, ale ona tvrdí, že prostě jenom ví, kdy její tělo potřebuje odpočinek. „Zase jsi mluvila ze spaní.“

„O jídle?“

Zasměju se. „Jak to víš?“

Gigi je posedlá jídlem. Vyzkouší cokoli, ať už to zní jakkoli divně. „Už nějakou dobu toužím po rybím tacos, jaké jsem měla v Ti-juaně. Když už jsme u toho...“

„Nech mě hádat, máš hlad?“ A s tím jí souhlasně zakručí v žaludku. „Co takhle *khao niew mamuang*?“ nabízím.

„Ty ta jména vyslovuješ tak dobře, ale já nemám ponětí, co to je, což je nepříjemné, protože to já bych měla být pramenem znalostí.“ Gigi je foodbloggerka a nadějná influencerka. Zachránila nás, když nám začaly docházet peníze, a výměnou za sponzorovaný příspěvek se nám dostalo pozvání na jídlo. Kromě toho bereme jakoukoli práci, která se namane. Sbírání ovoce, mytí nádobí, obsluha parkoviště, doučování angličtiny, online průzkumy – na co si vzpomenete, to jsme vyzkoušely.

„Je to sladká lepkavá rýže s mangem a nestojí skoro nic.“ Thajštinu

jsem si snadno osvojila už jako malá – jak to děti dělají – a stále se mi sem tam něco vybaví, protože nápisy ve městě mi osvěžily paměť.

„Och, tak to se mnou můžeš počítat. Sbalíme se a vyrazíme na ni?“

„Jo.“ Zavřu knihu a tiše se omluvím jejím hrdinům, že kvůli mně přerušili svůj román.

Když se chystám sbalit ručník, ucítím podivné hučení. Rozhlédnu se kolem, ale nikdo jiný si toho nevšimne. Dívky v bikinách si pořizují selfíčka. Starší páry se opalují. Děti dovádějí na mělčině.

Svět se vychýlí ze své osy a naruší mou rovnováhu. Připravím se, ale na co vlastně?

Zamyslím se, ale už je to tu zase – země pode mnou se pohne. Ozve se řev, jako by se blížila bouře. Vzhlednu k nebi a vidím jen jasně modrou oblohu a mraky jako bavlněné kuličky. „Cítilas to?“ zeptám se Gigi a pátrám ve tvářích cizích lidí kolem sebe, jejichž výrazy zůstávají klidné. Copak to nevnímají?

„A co jako?“ nechápe Gigi a pokračuje v balení věcí.

Nejdřív mě napadne tsunami, ale žádný z alarmů se neozval a zdá se mi, že to chvění je příliš jemné. Vypadá to skoro jako nějaké *vnitřní* chvění, protože nikdo jiný nereaguje. Nikdo ani nehne brvou.

„Nic.“ Usměju se, ale zaplaví mě pocit předtuchy. Měly bychom z pláže odejít? Pozoruju, jak vlny v moři ustupují a zase se vrací. Moře je klidné, nepředstavuje hrozbu, tak proč se najednou cítím tak divně?

Gigi si mě prohlíží se svraštělým obočím. „Jsi v pohodě?“

„Jo jo, jsem.“ Odvrátím pohled a zadívám se na vodu, přemýšlím, co to znamená, protože to *vždycky* něco znamená. Tu a tam mám takové předtuchy, které se ale nikdy nedají rozluštit, když to

je potřeba. Asi nejde vyrůstat jako květinové dítě z plakátu, aniž by člověk neměl aspoň *nějaké* takové schopnosti.

„Pojďme si naplnit žaludky, než se ostatní zvednou z postele a vyrazí do ulic léčit kocovinu.“ Ani jedna z nás toho moc nevypije, což pomáhá, když vedete takový životní styl jako my. Návštěvníci včerejší párty to určitě pořádně rozbalili a vsadím se, že se jich dneska pár probudí s bolavou hlavou.

Najdeme pouliční stánek a objednáme si dva talíře *khao niew mamuang*. Vzduch je hustý a vlhký, slunce stoupá vysoko na oblohu. Poděkujeme prodavačce, drobné ženě, které chybí dva přední zuby, a přesto se na nás široce usmívá. „Vy jste ale hezounké,“ řekne a my jí ještě jednou poděkujeme. Jsem příliš rozptýlená, než abych jí věnovala pozornost.

„Potřebuju do stínu,“ ozve se Gigi.

Do našeho skromného plážového bungalovu to odsud není daleko. Bolí mě hlava a cítím se nepochopitelně mimo. Kolem sviští auta, silnice je kakofonie hluku. „Nebo se vrátíme do bungalovu?“

„Jo,“ souhlasí Gigi a na čele se jí objeví pot. „Vypadáš, že bys potřebovala být sama. Co kdybychom se najedly a já tě pak nechala na chvíli v klidu?“ Gigi umí číst v lidech jako nikdo, koho znám. Cítí, že jsem rozrušená. Ať už je to cokoli, nemůžu se toho zbavit. Země se pohnula, ale já nechci zjišťovat, jaký to má význam. Než na to přijdu, bude už pozdě na cokoli. K čemu je takový dar? Tarové karty obvykle vnášejí do věcí jasno, takže si je v chládku bungalovu zkusím vyložit.

„Trocha klidu mi asi bodne. Jsem unavená,“ odpovím Gigi. Možná je to pouhá reakce mého těla na probdělou noc. Obvykle jsem typ, který chodí brzy spát a brzy vstává. Ranní meditace a jóga,

což jsem od té doby, co jsme tady, nedělala, takže se cítím vyvedená z rovnováhy.

„Thajsko je skvělé, ale rozhodně taky hektické. Možná bychom po tomhle potřebovaly ášram? Někde, kde se můžeme na chvíli hodit do klidu,“ navrhuje Gigi. „Mohla bych napsat článek o vegetariánské stravě pro ty, koho zajímají rostlinky.“

„Teď je to v módě, ale peněz nemáme nazbyt. Budeme si potřebovat brzo sehnat práci.“

„To je taková otrava.“

„Vid? A já bych ráda viděla svou mámu. V Missoule si práci najdeme jedna dvě.“

„To je ono! Konečně se setkám s naší královnou.“

S Gigi jsme se seznámily v hostelu v australském Bondi a od té doby jsme pořád spolu. Mojí mámě teď píše skoro stejně často jako já. Objely jsme spolu Austrálii ve starém rezavém karavanu, kterému jsme přezdívaly Rachotina. Když přátelství přežije život v takovém těsném prostoru, vydrží už navěky. Jasně, občas se pohádáme kvůli malichernostem, ale stejně rychle se přes to přeneseme. Gigi je typ, který říká věci na rovinu, umí se smát a nebere život příliš vážně. Jakmile jsme dokončily naši epickou pouť po Austrálii, vydaly jsme se na Nový Zéland, do země dlouhého bílého oblaku, a pak jsme zamířily sem. Viděla jsem tolik krásy, že někdy přemýšlím, jestli je to všechno skutečné.

V bungalovu jíme v družném tichu. Ovoce je šťavnaté a sladké a vyvolává v nás spoustu vzpomínek na děti z komunity, hodující na čerstvém mangu ze stromu. Tváře máme z toho obžerství celé ulepené.

Chvíli mlčíme a pak se zeptám: „Zvládneš to sama?“ Začaly jsme se navzájem chránit, vždycky jsme na novém místě ve střehu, dokud

se neorientujeme. I když Thajsko matně znám, je to už dávno – a Gigi tu nikdy předtím nebyla.

„Jasně že jo. Jdu tvořit nějaké příspěvky na instáč. Odpočiň si, Luno, a později vyrazíme na pláž na západ slunce, jo?“

„Dobře, prima plán.“

Mávne mi na pozdrav a je pryč. Najdu své tarotové karty a očistím je tím, že zapálím kadidlo a nechám kouř rozvlnit vzduch nad nimi. Několika soustředěnými nádechy se dostanu do správného mentálního rozpoložení. Zavřu oči, zamíchám karty a položím si otázku: *Co znamená to chvění? Proč se Země vychýlila ze své osy?* Tiše karty prosím, aby mi neříkaly to, co už vím. Moje tělo to ví. Mé srdce rozpoznává zlom.

Vyložím si karty. Zatímco překládám jejich význam, zazvoní mi mobilní telefon, což mě zaskočí. Zadržím dech a znovu si prohlížím karty. Hruď se mi stahuje bolestí, telefon nepřetržitě pípá. Nechci ho zvednout, protože vím, že mám pravdu. Víím to od chvíle, kdy se pode mnou na pláži pohnula zem, od chvíle, kdy jsem ucítila dunění změny.

KAPITOLA 2

„Haló?“

„Holčičko.“ Jediná, kdo mě tak kromě mámy oslovuje, je moje teta Loui. Není to moje pravá teta, jen zkrátka jedna z těch žen, které vtančily do našeho života a už nikdy neodešly. „Luno?“ Hlas se jí zachvěje. „Slyšíš mě?“

Teta Loui je obvykle hlučná, silná, ochranná, s hlasem Janis Joplinové a upřímnou povahou, ovšem teď zní, jako by jí došla šťáva. Tak nějak krotce.

„Teto, jsem tu.“

Ozve se popotáhnutí, jako by se snažila uklidnit. Jak dlouho jí trvalo, než se mi odhodlala zavolat?

„Jde o mámu, že?“ Jakmile ta slova vypustím z úst, země pod mnou se znovu pohne. Ten otřes je tak *seismický*, že se chytnu zdi, abych neupadla.

„Máma zemřela. Je mi to moc líto, Luno.“

„Zemřela?“ Mluvily jsme spolu teprve před dvěma dny, hned po mém přistání v Thajsku. Snažila se mi něco říct, ale já jsem stála zaseknutá ve frontě na celnici a úředník mi nařídil, abych

odložila telefon. Máma mi řekla, ať si nedělám starosti, že se ozve později. „Ale...“

Po krátké odmlce řekne: „Ten konec přišel tak rychle, já bych ti jinak bývala zavolala, ať přijedeš. Všechny nás to zaskočilo.“

„Měla bolesti?“ Jak je to možné? Při našem posledním hovoru sice nezněla jako sluníčko, ale ani jako by ležela na smrtelné posteli.

„Ne, byl to klidný konec. Všichni jsme byli s ní a doufali, že se mylíme. Den předtím byla na nohou, tak jsme si mysleli... mysleli jsme si...“ Znovu se odmlčela. „Byla to taková bojovnice, holčičko, že to nikdo z nás nečekal.“

Byla. Už mluvíme v minulém čase o ženě, díky jejíž vitalitě jsem předpokládala, že bude žít věčně. O ženě, jejíž duch byl někdy tak nezkrotný, jasně zažehnutý plamen, který nikdy nevyhasne. Tohle nemůže být pravda.

„Kéž bych byla s ní.“ Tak dlouho jsme se toulaly spolu. Celé moje dětství jsme byly jako spojené nádoby. A pak jsem zase odletěla, protože jsem věděla, že mám kam se vrátit, kdykoli to budu potřebovat. A ona je teď po smrti, jen tak? Co mi chtěla říct tenkrát do telefonu, když jsem se snažila projít tím chaosem thajského letiště? Že se její pozemská cesta chýlí ke konci?

„To bych si bývala taky přála, Luno.“

Proto se země pohnula, nebe zadunělo. Vzduch zhoustl, když vstoupila na onen svět. Říkala poslední sbohem, zatímco plula nebeskou cestou do záhrobí. Bude tam na mě čekat?

Po tvářích mi stékají tiché proudy slz, až mám pocit, že tou bolestí snad umřu. Ten náhlý šok v mém těle je skoro jako moje vlastní smrt. Část mého já je zčernalá, ohořelá, mrtvá. Bez varování, bez

jediného slova jsem náhle odpoutaná. Nit, která nás spojuje, se přetrhla. Už *neexistuje*, ale jak je to možné?

Ruby, svobodnomyslná pozemská matka, která brala pod svá ochranná křídla zbloudilce, ztracené a zlomené, poškozené a pošramocené duše. Viděla v nich samu sebe? Ta její křídla byla tak široká, bylo v nich dost místa pro každého, kdo potřeboval podporu. Jak to bez ní zvládneme?

Máma zpívala, učila malbu akvarelem, pletla, tvořila. Vyhřívala na slunci svoje krystaly. Psala básně a předčítala je na různých soutěžích, obklopená o polovinu mladšími zádušnými umělci, kteří jí fandili. Duchem nikdy nezestárla. Každý jí chtěl být nablízku, včetně mě. Dokonce i s jejími komplikovanými náladami. Se všemi jejími výkyvy. Jejími vzestupy a pády. Milovala jsem ji celou svou bytostí. Jak je možné, že už ji nikdy neuvidím?

„Vrátíš se domů, holčičko? Oslavíme její život tak, jak si zaslouží.“

Jakýpak domov? Bez ní už žádný nemám.

„Přijed' domů, Luno.“ Tetě se zadrhne hlas. Nejsem jediná, kdo pro mámu truchlí.

„Přijedu co nejdřív. Mám tě ráda.“ Slzy mi tečou tak, až se mi zamlží oči. Jak se mohla ta duše, ten duch, ta neuvěřitelná ženská zvednout a z tohoto světa jen tak odejít? Jistě, měla své mouchy, ale to my všichni, ne? Vynahradila své nedostatky pokaždé, když znovu našla světlo.

„Já tebe taky. Vrať se v pořádku domů.“

Ukončím hovor a posadím se na postel, ohromená novou realitou. Snažím se s mámou spojit přes všechny ty oceány, duchovní roviny, zatracený éter a čekám na znamení. Nepřichází nic než kalná tma. Máma si s sebou vzala všechno světlo. Necítím ji ani nemám pocit, že by tu byla se mnou.

Napišu Gigi, aby se vrátila do bungalovu, a pokusím se naplánovat, co je potřeba před odjezdem zařídit.

Metafyzická bohyně přešla do další fáze, odešla obklopená hvězdným prachem.

„Pojedu s tebou,“ nabídne Gigi a obejmě mě. Pevně mě stiskne a já sama sobě dovolím brečet, dokud mi nedojdou slzy. Zřejmě z toho usnu, protože když se probudím, pokoj je vyklizený a naše batohy leží opuštěně u dveří bungalovu.

„Ahoj,“ pozdraví mě Gigi a sedí u nohou postele s telefonem v ruce. „Zarezervovala jsem nám lístek na loď a let zpátky do Mis-souly s přestupem. Zrušila jsem zbytek pobytu v bungalovu a sbalila naše věci. Co potřebuješ? Co pro tebe můžu udělat?“

Oči mě ještě bolí od pláče a Gigina láska a podpora mi stačí k tomu, abych se rozplakala nanovo.

Máma mou kamarádku zbožňovala pro její schopnost číst v lidech a jen tak se s něčím nespokojit, takového člověka je dobré se chytit a nepustit. „Já jsem...“ Chci říct, že je mi fajn, dobře, prima, ale nic z toho není pravda. „Já nevím, co potřebuju. Nevím, kým mám teď být. Kam mám jít?“

Přes tenkou škrábavou deku mě poplácá po noze. „Naslouchej svému srdci. Nic jiného dělat *nemůžeš*. Jestli chceš naříkat, tak naříkej. Jestli chceš mlátit do polštáře, posluž si. Jestli chceš vypít litry kombuchy, udělám, co bude v mých silách, abych nějakou našla. Nebo si můžeme popovídat o tvoji mámě. Pomůže to?“

Zvažuju svoje možnosti. Když se svět zdá příliš těžký k žití, utíkám ke čtení, ale i to se teď zdá nemožné. Jaký význam mají slova?

„Spát, myslím, že budu spát.“ A možná se probudím do nové reality. Nebo aspoň na chvíli zapomenu na tuhle.

Dá mi pusu na čelo, stejně jako to dělávala moje máma. „Spi, Luno. A já se postarám o to, abychom včas vstaly a vyrazily do přístavu.“

KAPITOLA 3

Když nás teta Loui přivítá na letišti, jsem z toho nekonečného cestování a smutku úplně otupělá. Vběhnu do pohodlí její napřažené náruče. Jako vždy voní santalovým dřevem, pačuli a hlínou ze své zahrady. Voní po domově.

„Ach, holčičko, jak ráda tě vidím!“ Její hlas zní přes moje vlasy tlumeně.

„Já tebe taky.“ Po chvíli se pustíme, ale já jí pevně stisknu ruku. Teta Loui je skoro jako prodloužená ruka mámy a já ji potřebuju nablízku, stejně jako potřebuju vzduch k dýchání. „Tohle je moje kamarádka Gigi. Gigi, tohle je teta Loui.“

Gigi se na ni usměje a oči jí planou vzrušením. O eskapádách tety Loui už slyšela tolik příběhů. „*Ta* teta Loui? Ta, co běhala nahá po hlavní ulici v Missoule?“

Teta Loui se ke mně otočí a povytáhne obočí. „*Tohle* je ta historika, kterou o mně vyprávíš?“

Zasměju se. „Tvoje pověst tě předchází. Co na to říct?“

Pevně mi stiskne ruku a otočí se k Gigi. „Doufám, že ti Luna pověděla, jak to všechno bylo?“

„To by pak nebyla zábava,“ vtipkuju.

Teta si hodí můj batoh na rameno, jako by to bylo pírkó, a vede nás ven. „To je pravda. No, já jsem protestovala proti obchodu s živým dobyt看kem. Nevím, odkud jsi, Gigi, ale získat tady pozornost lidí je nemožné. Musíš být doslova nahý, aby se na tebe někdo podíval, a i *tak* je to těžké.“

„A zabralo to?“ vyzvídá Gigi.

Teta se usměje. „Myslím, že mě pochopili. A taky mě zatkli. Ale pro zvířata cokoli, že jo?“

Teď není ta pravá chvíle jí vysvětlovat, že Gigi je foodbloggerka a do vegetariánky má daleko. Tetě bude stačit, že ji zajímají rostlinky. „Jasně,“ souhlasí Gigi, jako by to bylo i jedno z jejích základních přesvědčení.

„Pojďme domů, ano? Čeká tam na tebe hromada lidí.“

Vlivem tetiny lásky a energie se cítím méně roztřesená.

Jedeme domů v jejím otlučeném pick-upu. Nechápu, jak je možné, že ty panely ještě drží na tak zrezlé karoserii. Nepoužívá ho často, jen sem tam na cesty do města pro zásoby. Stejně jako v komunitách tu všichni žijí blízko a pěstují nebo shánějí, co potřebují.

Máma byla z těch dvou ta kreativní a náladová, zatímco teta Loui je praktická. Je to žena, kterou byste chtěli mít po boku, kdyby došlo na apokalypsu. Zavařuje ovoce. Fermentuje zeleninu. Mele si vlastní mouku. V případě potřeby umí zasadit ránu do krku, ale hlavně je pacifistka, pokud ji tedy někdo nevytočí dobela.

Teta vypráví Gigi drby o životě v městečku, tvořeném převážně malými, skromnými domky, a já přemýšlím, jak to bez mámy zvládne. Tvořila jin k jejímu jangu. Byly nejlepšími kamarádkami už tak dlouho, že je těžké si vzpomenout na život předtím, než